

Burgemeester en Wethouder van de Gemeente Helmond
t.a.v. N. van der Zanden, wethouder Wmo
Postbus 950
Weg op de Heuvel 35
5701 NV Helmond

Helmond, 27 maart 2018

Betreft: Adviesaanvraag Beleidsregels Pgb WMO gemeente Helmond 2018

Geachte mevrouw Van der Zanden,

De Adviesraad Sociaal Domein gemeente Helmond is gevraagd advies uit te brengen over de Beleidsregels Pgb Wmo gemeente Helmond 2018. Met dit advies geven wij hier gehoor aan.

Vooraf

Voorafgaand aan dit verzoek heeft een afvaardiging van het kernteam vruchtbaar overleg gehad de betrokken ambtenaar. Wij stellen een dergelijke open en ontvankelijke opstelling zeer op prijs.

De Adviesraad onderschrijft van harte de onderliggende visie om alle inwoners van de gemeente Helmond tot recht te laten komen in de samenleving door mee te doen, rond te komen en vooruit te komen. Daarbij kan het voor een hulpbehoevende inwoner van belang zijn dat hulp passend en op maat kan worden ingekocht. Een persoonsgebonden budget (pgb) is daarvoor een adequaat instrument.

Bij de vorming van een pgb-beleid is het zoeken naar een passende balans tussen enerzijds duidelijke regels vooraf en anderzijds voldoende ruimte voor maatwerk voor mensen die beter geholpen zijn met een pgb dan met zorg in natura. De Adviesraad constateert dat de gemeente met onderhavige beleidsregels een uitgebalanceerd kader heeft neergelegd, mits navolgende opmerkingen en aanbevelingen daarin een plaats krijgen.

Het kernteam van de Adviesraad heeft het netwerk gevraagd om de beleidsregels te beoordelen. Gehandicapten Overleg Helmond (GOH), Verenigde Bonden Overleg Helmond (VBOH) en MEE hebben het kernteam van de Adviesraad van inhoudelijke input voorzien. Deze input geeft mede aanleiding tot de navolgende opmerkingen en adviezen.

Algemeen

VBOH vindt de beleidsregels voor de meeste –zelfs bekwaam beoordeelde – cliënten niet leesbaar en te lang. De gemeente moet zich ervan bewust zijn dat cliënten niet gewend zijn zich te uiten in het jargon van Wmo-consulenten.

Wij vragen de gemeente (Wmo-consulenten) om zich met cliënten op voor cliënten begrijpelijk taalgebruik te verstaan. VBOH beveelt aan de beleidsregels in te korten en met behulp van een flowchart in beeld te brengen.

Volgens VBOH krijgen kwaadwillenden te veel ruimte om misbruik te maken van de pgb-regeling. Het kernteam erkent dat met name misbruik van pgb-houders door kwaadwillende pgb-beheerders een bekend probleem is en dat er een spanningsveld is tussen vertrouwen en passende controle. Het kernteam vraagt zich af hoe de gemeente de betrouwbaarheid van de vertegenwoordiger/pgb-beheerder toetst.

Uit de beleidsregels blijkt niet hoe de gemeente omgaat met pgb-houders die naar een andere gemeente verhuizen. Krijgen ze als pgb-houder dezelfde zorg, ondersteuning, hulpmiddelen en woningaanpassingen als voorheen? GOH vraagt hierover duidelijkheid te scheppen.

Het kernteam zou graag zien dat de gemeente voorziet in een periodieke evaluatie van de uitwerking van de beleidsregels in de praktijk.

Voorwaarden

GOH adviseert in de eerste alinea van dit hoofdstuk het woord “eventueel” te vervangen door “zo nodig”.

De gemeente Helmond stelt dat een dienstverlener niet als vertegenwoordiger aangemerkt kan worden vanwege het risico van belangenverstremming. In de praktijk komt het veelvuldig voor dat ouders zowel hun kind (wettelijk) vertegenwoordigen als de maatwerkondersteuning verlenen. Het kernteam ziet graag dat voor deze specifieke situatie een uitzondering gemaakt wordt.

Het kernteam deelt de mening van VBOH, dat objectieve toetsingscriteria voor de toekenning van een pgb ontbreken. De drie vereisten (bekwaamheid, motivering en kwaliteit) kennen veel interpretatieruimte. In het recent gepubliceerde rapport Regie en Vertegenwoordiging bij pgb beheer¹ is vermeld dat uit onderzoek blijkt dat het voor pgb-verstrekking ingewikkeld is om vooraf te toetsen of de pgb-houder de verantwoordelijkheden en verplichtingen kent en kan nakomen. Dit komt omdat niet altijd duidelijk is wat een pgb-houder moet kunnen en kennen om het pgb goed te beheren. Het onderzoeksbureau (Q-Consult zorg) beveelt aan om de taken, kennis en vaardigheden voor goed pgb-beheer vast te leggen in een (uniform) kader. Dit biedt pgb-verstrekking houvast bij de beoordeling van de pgb-aanvraag. De Minister van VWS² heeft in reactie hierop aangegeven om met Per Saldo en andere betrokken partijen een verkenning te doen naar de

---

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/12/19/regie-en-vertegenwoordiging-bij-pgb-beheer>

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/02/16/kamerbrief-over-rapporten-pgb>

invulling en verankering van een uniform kader. Het kernteam dringt er bij de gemeente op aan deze ontwikkelingen nauwgezet te volgen.

Totdat er een hanteerbaar kader is, adviseert het kernteam de gemeente om voor de toetsing van de kennis en pgb-vaardigheid gebruik te maken van de pgb-test van Per Saldo³. In veel gemeenten wordt dit beschouwd als een (voorlopig) passende tool om meer handen en voeten te geven aan de toetsingscriteria.

Bekwaamheid van de cliënt

In de ingelaste tekst wordt gesteld dat *“Een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, indien: De cliënt naar het oordeel van college op eigen kracht voldoende in staat is... etc.”* VBOH vraagt zich af wie binnen het college dit beoordeelt. Graag duidelijkheid hierover.

Onder de tweede eis op basis waarvan de bekwaamheid van de cliënt wordt bepaald (actief regie voeren) is gesteld, dat bij vertegenwoordiging in redelijke mate aangetoond dient te worden dat de wens en belangen van de cliënt centraal staan. VBOH vraagt om verduidelijking wie dit moet aantonen.

Bij de derde eis (begrip van taken en verantwoordelijkheden), laatste alinea, merkt GOH op naar hun mening de cliënt niet verantwoordelijk kan worden gesteld voor het behalen van de afgesproken resultaten. Van de cliënt mag niet meer verwacht worden dan dat hij zich daartoe maximaal inspant.

Motivering van de cliënt

Bij deze voorwaarde wordt gesteld, dat uit de argumentatie moet blijken dat aanvrager zich georiënteerd heeft op zorg in natura en waarom dat niet passend is. Met deze voorwaarde wekt de gemeente de indruk dat een cliënt pas een pgb kan aanvragen als er geen passende naturazorg is. Volgens het kernteam miskent de gemeente dat zorg in natura en pgb volwaardige alternatieven zijn. Het kernteam vindt dat de huidige formulering te misleidend is en daarom aanpassing behoeft. Bovendien vraagt het kernteam zich af waarom de cliënt zich vooraf moet hebben georiënteerd. Dat kan ook besproken worden in het eerste gesprek met de consulent.

Een tekstuele opmerking: De afkorting ZIN wordt niet toegelicht. Geadviseerd wordt om dit volledig uit te schrijven.

Kwaliteit van dienstverlening

Volgens MEE ontbreekt een duidelijke visie op de kwaliteitseisen die gesteld worden aan dienstverleners.

---

³ <https://web3.samr.nl/ennis/surveys/2441PGB/>

Het kernteam voegt daar nog het volgende aan toe. In de beleidsregels wordt voor de kwaliteitseisen die aan professionele dienstverleners worden gesteld, verwezen naar de kwaliteitsstandaard voor dienstverleners van zorg in natura. Het is niet duidelijk waar deze uit bestaan. Een verwijzing ontbreekt. Het is aan te bevelen om de kwaliteitsstandaard als bijlage aan de beleidsregels toe te voegen dan wel een adequate hyperlink of andere verwijzing naar de bron te vermelden.

Ten aanzien van zzp'ers wordt aangegeven dat de kwaliteitseisen van professionele organisaties in proportionaliteit worden gehandhaafd om recht te doen aan de diversiteit van het ondersteuningsaanbod. Welke proportionaliteit wordt betracht, is verder niet toegelicht. Hoewel het kernteam begrijpt dat het lastig is dat op voorhand in te kleuren, wordt de gemeente geadviseerd daar toch een aanzet toe te geven.

Indien de opgesomde minimale eisen bedoeld zijn om de kwaliteitseisen voor zzp-ers in te vullen, adviseert het kernteam van de Adviesraad om dat te verduidelijken in de beleidsregels.

Bij punt 1 van de minimale eisen is vermeld dat een halfjaarlijkse evaluatie tussen dienstverlener en cliënt moet plaatsvinden. GOH heeft een voorkeur om dit punt te wijzigen in:

Na het eerste halfjaar dient een evaluatie plaats te vinden tussen dienstverlener en cliënt. Daarvan moet verslag worden gemaakt en ondertekend. Het verslag is op verzoek opvraagbaar door de gemeente. Daarna dient de termijn tot de volgende evaluatie vastgesteld te worden met instemming van alle betrokkenen.

Naar de mening van het kernteam dient ook de vierde minimumeis niet te gelden in geval van particuliere inzet. Het schriftelijk vastleggen van hoe om te gaan met klachten en calamiteiten past minder bij ondersteuning in de informele/particuliere setting.

Het kernteam adviseert om op te nemen dat bij de halfjaarlijkse evaluatie tussen dienstverlener en cliënt in elk geval aan de orde moet komen in hoeverre de doelstellingen, zoals in het pgb-plan en ondersteuningsplan nader zijn gespecificeerd, worden behaald.

Toetsing van de voorwaarden

Het kernteam hecht eraan nogmaals te benadrukken dat bij de intake, het eerste gesprek met de Wmo-consulent, voldoende duidelijk moet zijn dat men een vrije keuze heeft tussen pgb en zorg in natura.

GOH merkt op dat de beleidsregels alleen voor het invullen en retourneren van het pgb-plan een termijn (twee weken) wordt gesteld. GOH zou graag zien dat ook de voor de gemeente toepasselijke termijnen genoemd worden. Het kernteam geeft als alternatief in overweging om in de beleidsregels in het geheel geen termijnen te noemen en dus vorengenoemde termijn van twee weken te schrappen. Voor de rechtens relevante termijnen is de

Algemene Wet Bestuursrecht van toepassing, zodat vermelding van termijnen in de beleidsregels overbodig is.

Onder het kopje “Invullen Pgb-plan” staat dat het pgb-plan uit twee onderdelen bestaat: het door cliënt ingevulde pgb-plan en een bijlage, die door de dienstverlener wordt ingevuld. In de bijlage worden de basiskwaliteitseisen nader bevestigd. GOH beveelt aan om deze bijlage zo op te stellen dat er onderscheid wordt gemaakt tussen professionele organisaties en zzp'ers.

Afwijzing

Volgens de beleidsregels kan een cliënt bij een afwijzend besluit om een afwijzende beschikking vragen, waar vervolgens bezwaar kan worden aangetekend. Het kernteam vindt een dergelijke getrapte afwijzende besluitvorming een merkwaardige gang van zaken. Er wordt hier onnodig een drempel opgeworpen om een gemotiveerde en voor bezwaar vatbare beslissing te krijgen.

Lengte van indicatie

VBOH vraagt om verduidelijking van wat bedoeld wordt met een verlenging afhankelijk van de situatie.

Tot slot

Tot zover de opmerkingen en aanbevelingen van de Adviesraad. Desgewenst is het kernteam bereid dit advies mondeling toe te lichten. De Adviesraad wenst betrokken te blijven bij het verdere proces en verneemt graag op welke wijze onze opmerkingen en aanbevelingen worden meegenomen.

Met vriendelijke groet,

Jan van Ginkel
Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Helmond

In kopie aan: N. van de Schalie